

PRIVREDNA
BANKA
SARAJEVO

Etički kodeks

---

decembar, 2016

Oznaka dokumenta: OPSTI-001
Verzija: ver 1.0.0.
Stepen povjerljivosti: **Javna upotreba**

Ovaj dokument je namjenjen za javnu upotrebu i objavljuje se na web stranici Banke.

Na osnovu člana 31.j. Zakona o Bankama („Sl. Novine“ broj: 39/98, 32/00, 48/01, 41/02 i 58/02, 13/3, 28/3 i 66/13) a u skladu sa članom 55. Statuta BOR banke Sarajevo d.d. Sarajevo, Nadzorni Odbor Banke je na svojoj 46.sjednici, održanoj dana 13.12.2016. godine donio sljedeći:

Etički kodeks

Ključne riječi

Ključne riječi koje se koriste u ovom dokumentu su:
Etički, kodeks, principi, ponašanje, odnosi, sankcije

Evidentiranje izmjena i kontrole dokumenta OPSTI-001

Datum	Verzija	Opis/Komentar	Autor
21.10.2016.	Ver1.0.0.	Prvi nacrt dokumenta	Direkcija za pravne i opće poslove

Pregledao

Datum	Verzija	Opis/Komentar	Autor
06.12.2016.	Ver1.0.0.	Prvi nacrt dokumenta	Uprava Banke

Odobrio

Datum	Verzija	Broj odluke	Opis/Komentar	Autor
13.12.2016.	Ver1.0.0.	NO- /16	Prvi nacrt dokumenta	Nadzorni odbor

Sadržaj

I.	Uvod	4
II.	Osnovni etički principi	5
II.1.	Sistem nagrađivanja i motivacije	5
II.2.	Prevencija i obavlještavanje	6
III	Ponašanje članova upravnih struktura, zaposlenika, saradnika i dobavljača	6
III.1.	Očuvanje vrijednosti i imovine	6
III.2.	Obaveza transparentnog obavlještavanja	6
III.3.	Zaštita i povjerljivost podataka	7
III.4.	Provodenje postupaka	7
III.5.	Prokuristi ili opunomoćenici klijenata i dobavljača	8
III.6.	Obaveza kontrole sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	9
III.7.	Obaveza obavlještavanja	9
IV.	Interna organizacija	9
V.	Odnosi s klijentima	10
VI.	Interni odnosi	10
VII.	Odnosi s institucijama	11
VIII.	Odnosi sa saradnicima	12
IX.	Odnosi sa dobavljačima	13
X.	Sankcije	14
XI.	Završne napomene	15

I. Uvod

Etički kodeks Privredne Banke Sarajevo d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) sadrži i obuhvata zajednički sistem etičkih principa i vrijednosti Banke kojih su se dužni pridržavati u ponašanju, svi članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači u obavljanju svojih poslova i zadataka u okviru Banke tako i izvan nje.

Banka je postavila za cilj primjenom ovog Etičkog kodeksa (u daljem tekstu: Kodeks) postizanje potpunog i bezuslovnog poštivanja važeće zakonske i podzakonske regulative u Bosni i Hercegovini, u svim operativnim područjima i na svim nivoima odlučivanja i izvršavanja.

Kultурне, društvene i privredne specifičnosti teritorije na kojoj Banka djeluje ni u kom slučaju ne dopuštaju ponašanje koje nije u skladu s principima zakona i etike.

Moralni integritet je stalna obaveza svih onih koji rade u Banci i za Banku.

U Banci nije dozvoljeno nepridržavanje i nepoštivanje osnovnih moralnih načela kao što su poštenje, integritet, korektnost, nediskriminacija, transparentnost i objektivnost u postizanju ciljeva.

Nikakovo ostvarivanje interesa ili koristi za Banku ne može opravdati nekorektno ponašanje. Mora se izbjegavati svaki oblik diskriminacije a naročito onaj zasnovan na rasu, nacionalnosti, polu, dobi, tjelesnim i psihičkim nedostacima, političkim i/ili sindikalnim opredjeljenjima, filozofskim ili vjerskim uvjerenjima.

Banka ne dopušta u svojim prostorijama u bilo kojem obliku svaku vrsti uznemiravanja a naročito fizičko i psihičko nasilje.

Aktivnosti svih fizičkih i pravnih lica koje po bilo kom osnovu obavljaju poslove za Banku moraju se zasnivati na principima zdravog i opreznog vođenja poslova.

Nikakvo nezakonito ili nekorektno ponašanje ili kršenje odredbi ovog Kodeksa, ne može se opravdati ili smatrati manje teškim pod izgovorom da je učinjeno zbog "interesa" ili "koristi" za Banku, te zbog toga Banka zadržava pravo na pravnu i disciplinsku zaštitu bez obzira na ishode eventualnih kaznenih postupaka.

Lica koja su u poslovnom kontaktu s zaposlenicima Banke upoznaju se putem ovog Kodeksa sa standardom ponašanja koje imaju pravo od njih očekivati.

Banka smatra da je očuvanje etičkih principa ponašanja vrijednost koju treba čuvati.

II. Osnovni etički principi

Članovi upravnih struktura¹, zaposlenici,² saradnici³ i dobavljači⁴ su dužni da odgovorno i savjesno:

- 1) Vlastito ponašanje, vladanje i djelovanje uskladiti sa principima profesionalnosti, djelovanja u dobroj vjeri, korektnosti i transparentnosti, odnosno dužni su da se ponašaju na način da javnost i pravni subjekti imaju povjerenje i pouzdanost u njihov rad, te da prilikom obavljanja poslova sarađuju i grade dobre odnose na fer i ravnopravnoj osnovi, da se pridržavaju visokih standarda poštenja i da postupaju pravično u obavljanju poslova s drugim licima, da budu objektivni, nepristrasni u svom radu, poštju dostojanstvo, moralni ili profesionalni integritet drugih lica;
- 2) Tokom obavljanja uobičajenih poslovnih aktivnosti, davanje poklona ima isključivu svrhu promocije Banke, te se ni u kom slučaju ne smije koristiti i tumačiti – prema količini, kvalitetu i učestalosti – kao ponašanje koje izlazi izvan okvira normalne trgovačke prakse ili uljudnosti, te kao sredstvo postizanja povoljnijeg položaja u bilo kojem predmetu i/ili djelatnosti koja se može povezati sa Bankom ili za postizanje lične koristi na štetu Banke i/ili klijenta;
- 1) U institucionalnim i komercijalnim odnosima ni u kojem slučaju nije dopušteno nuditi i/ili obećavati javnim službenicima i trećim licima nikakva dobra, poklone ili druge koristi ili pogodnosti;
- 2) Članovi upravnih struktura i zaposlenici ne smiju primati ni za sebe ni za drugo lice:
  - a. Poklone ili druge povlastice koje prelaze skromne vrijednosti ili koje nadilaze uobičajene dobre običaje ili pravila uljudnosti,
  - b. Bilo koje druge vrste povlastica ili koristi koje odstupaju od redovnih poslovnih odnosa i koje mogu neposredno kompromitovati nezavisnost procjenjivanja i poslovnu korektnost;
- 3) Poslovni saradnici i dobavljači obavezni su pridržavati se principa navedenih u predhodnoj tački. Banka će ispunjavati obaveze prema istima samo u novcu;
- 4) Članovi upravnih struktura, zaposlenici koji bi se mogli zateći u situacijama koje su navedene u tačkama 2), 3) i 4) su dužni osim poštivanja zakonskih odredbi na osnovu položaja koji zauzimaju o tome obavijestiti nadležne organe, Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkciju usklađenosti, Upravu Banke, te ukoliko je potrebno i Nadzorni odbor.

Takođe ne smiju omalovažavati druga lica i ne mogu koristiti službene oznake Banke ili autoritet radnog mjesto izvan radnog mesta ili u obavljanju ličnih poslova.

II.1. Sistem nagrađivanja i motivacije

- 1) Banka promoviše i provodi politiku nagrađivanja, prema članovima upravnih struktura s posebnim akcentom na srednjoročne i dugoročne ciljeve sa svrhom da sve funkcije

¹ Članovi upravnih struktura (ključnih kategorija zaposlenika) su lica koja obavljaju funkciju vođenja, upravljanja i nadzora unutar banke i članovi organa upravljanja i nadzora koji imaju redovan pristup povlaštenim upravljačkim informacijama i koji imaju ovlasti upravljanja kojima mogu direktno ili indirektno uticati na budući razvoj i perspektivu Banke.

² Zaposlenici su rukovodioci, zaposlenici i pomoćno osoblje Banke.

³ Saradnici su subjekti koji su sistemski i profesionalno organizovani te nisu zaposlenici Banke a kojima Banka povjerava obavljanje intelektualnih usluga u pogledu davanja mišljenja i/ili stručne pomoći.

⁴ Dobavljači su subjekti koji su sistemski i profesionalno organizovani, te nisu zaposlenici Banke a kojima Banka povjerava isporuku odgovarajućih proizvoda i usluga.

- i nadležni organi vode brigu o ukupnim troškovima, te brinu o dobrobiti i rizicima odabranog sistema nagrađivanja i motivacije na način da naknade u odgovarajućoj mjeri odražavaju vrijeme, trud, obrazovanje, stručnost i iskustvo povezano s funkcijama, osiguraju odgovarajući podsticaj koji bi uravnotežio interes članova upravnih struktura sa poslovnim interesima Banke, istovremeno ne ugrožavajući njihovu sposobnost da donose (i provode) odluke u najboljem interesu Banke;
- 2) Informacije koje se odnose na politike iz predhodne tačke iznose se Odboru za naknade na jasan i transparentan način, te im je osnovni cilj da se jasno iznesu:
- Razlozi i ciljevi koje Banka želi postići politikom naknada,
  - Usvojeni kriteriji pri određivanju politike naknada, te povezanosti naknade sa nivoom rizika i djelotvornosti i stabilnosti rezultata,
  - Procedura koja se poštuje kod pripreme politike naknada,
  - Vrsta i mogući efekti eventualnih promjena u odnosu na postojeću odobrenu politiku naknada.

II.2. Prevencija i obaviještavanje

Banka je dužna samostalno sprječiti i provjeriti svaku činjenicu koja krši ili može kršiti odredbe zakona, propisa i ovog Kodeksa.

Banka primjenom korektivnih principa vjernosti ohrabruje članove upravnih struktura, zaposlenike, saradnike i dobavljače da pravovremeno prijave nadležnim organima svaku nepravilnost ili kršenje normi koje su uočili obavljanjem svog posla.

Banka ohrabruje saradnju u obavljanju provjera/istraga u vezi s kršenjem i ponašanjima koja nisu u skladu s ovim Kodeksom.

Banka u granicama svoje nadležnosti isključuje posljedice u vezi s informacijama dostavljenih u dobroj vjeri.

III. Ponašanje članova upravnih struktura, zaposlenika, saradnika i dobavljača

III.1. Očuvanje vrijednosti i imovine

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači pri obavljanju svojih funkcija djeluju s ciljem da čuvaju vrijednost i imovinu Banke, a posebno se njihov rad mora zasnivati na poštivanju kriterija koji će eliminisati odnosno smanjiti rizik sudskih ili upravnih kazni ili rizik nanošenja štete reputaciji, kao posljedica kršenja obavezujućih i internih normi ponašanja.

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači su dužni savjesno i odgovorno obavljati vlastiti posao, posebno se trudeći da svom djelovanju pridodaju postizanje ciljeva Banke i poštivanje zakonskih i etičkih principa u svrhu čuvanja reputacije Banke i principa legalnosti, kako formalnih tako i onih bitnih.

III.2. Obaveza transparentnog obaviještavanja

Banka osigurava punu transparentnost i poštivanje kriterija vjernog, tačnog i pravovremenog davanja informacija i svih drugih obavijesti društva.

Sve aktivnosti moraju na odgovarajući način biti registrovane i podržane dokumentacijom, kako bi se u svakom momentu mogla provesti kontrola, kojom će se utvrditi karakteristike i razlozi, te utvrditi ko je tu aktivnost odobrio, proveo, evidentirao i provjerio njen izvršenje.

III.3. Zaštita i povjerljivost podataka

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači dužni su čuvati, te osigurati brzo i jednostavno pronalaženje dokumenata, snimanjem na bilo kojem od medija, ne smiju se iznositi iz Banke, te moraju čuvati informacije do kojih su došli obavljajući svoju funkciju. Nije dopušteno otkrivati trećim licima ili zloupotrijebiti povjerljive informacije⁵ do kojih su došli.

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači posebno su dužni poštovati tajnost svih podataka ili informacija povjerljivog ili povlaštenog karaktera⁶, koji se odnose na sadašnje ili potencijalne klijente i na samu Banku do kojih su došli obavljajući svoju funkciju.

Širenje povjerljivih i povlaštenih informacija mora biti ograničeno samo na neophodne slučajeve u svrhu ostvarivanja ciljeva Banke i/ili klijenta, te se mora izvršiti u skladu s važećim propisima. Kod širenja informacija posebna pažnja se mora posvetiti sljedećem:

- 1) Povjerljive informacije - da njihova upotreba u vlastitom interesu ili interesu trećih lica uključuje povredu pravila ponašanja i/ili propisa o zaštiti ličnih podataka,
- 2) Povlaštene informacije – da pripadaju informacijama čija je upotreba i saopštavanje trećim licima regulisano propisima o povlaštenim informacijama.

Informacije se mogu prenositi u okviru Banke samo onim licima koje prema svojoj funkciji koju obavljaju imaju stvarnu potrebu za njima.

U slučaju nepridržavanja odredbe iz predhodnog stave Banka će pokrenuti odgovarajuće radnje i postupke kod nadležnih organa, takođe uz traženje odštete.

III.4. Provođenje postupaka

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači ne smiju zloupotrebljavati povlaštene informacije koje su dobili od klijenta, niti informacije koje su dobili zahvaljujući funkciji koju imaju.

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači ne smiju obavljati poslove koji uključuju kotirane finansijske instrumente koji bi na osnovu razumnih razloga mogli predstavljati zloupotrebu na osnovu povlaštenih informacija i manipulacijom tržišta, u smislu zakonskih odredbi i propisa.

⁵ Povjerljive informacije su precizne informacije koje nisu javno dostupne a koje se na direktni ili indirektni način odnose na Banku ili drugog izdavaoca, nisu od opšteg javnog znanja, a čije objavljivanje nije bilo ovlašteno od nadležnog upravnog organa ili odgovornog rukovodioca funkcije društva koje obrađuje iste.

⁶ Povlaštene informacije karakteriše sljedeći elementi:

- Nisu javno dostupne,
- Informacije su cijenovno osjetljive,
- Odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavaoca finansijskih instrumenata,
- Vrlo su precizirane (odnose se na kompleks postojećih okolnosti ili na jedan događaj a te informacije mogu biti dovoljno specifične kako bi se iz istih mogli izvući zaključci o mogućem uticaju sklopa okolnosti ili događaja na cijene finansijskih instrumenata koje je izdalо društvo na koje se informacije odnose).

Članovi upravnih struktura i s njima povezana lica, zaposlenici i dobavljači i članovi njihove porodice ne smiju koristiti povlaštene informacije koje su dobili od klijenata, niti informacije koje su dobili zahvaljujući funkciji koju obavljaju, kako bi obavljali lične poslove, i preko posrednika.

Članovi upravnih struktura bez predhodnog odobrenja Uprave Banke a zaposlenici bez predhodnog odobrenja Odjela za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima i funkcije usklađenosti ne smiju:

- a) Provoditi nijednu transakciju (kao npr., otvaranje tekućeg računa, štednog uloga na ime, najma sefovskog prostora itd.) koja je naslovljena na njihovo ime i na ime drugog lica koje nije član njihove porodice,
- b) Otvarati i voditi poslovni odnos u ime pravnih lica, udruženja, klubova, neprofitnih organizacija u kojima ih nadležni organ ovlašćuje za zastupanje,
- c) Poslovati s derivatima (kotiranim ili kojima se trguje na sekundarnom tržištu),
- d) Prihvatići punomoći za vođenje bilo kojeg poslovnog odnosa u korist trećih lica, koji nisu članovi njihove porodice,
- e) Davati punomoći za obavljanje poslova ukoliko opunomoćeno lice nije član njihove porodice.

Kada su u pitanju predhodne dvije tačke, bitno je istaći da je obavezan uslov da se prihvatanje i davanje punomoći mora korektno formalno ugovoriti i da one moraju biti transparentno unesene u informacioni sistem.

Sve transakcije ili potencijalne transakcije koje se tiču članova upravnih struktura, zaposlenika, vlasnika, suvlasnika ili opunomoćenika mora obavljati drugi zaposlenik.

Članovi upravnih struktura za vrijeme obavljanja funkcija kao i zaposlenici, ne mogu obavljati transakcije koje zahtijevaju neprestanu pažnju u praćenju kretanja tržišta koja bi ih odvratila od rješavanja funkcija/naloga za Banku.

Članovima upravnih struktura, zaposlenicima, saradnicima i dobavljačima zabranjeno je obavljanje transakcija u kojima imaju lični interes u sukobu s interesima Banke i/ili klijenta. Onaj ko se u pogledu određenih procjena ili akata koji spadaju u okvir vlastitih radnih zadataka, smatra da se nalazi u sukobu interesa dužan je o tome odmah obavijestiti nadređenog rukovodioca i/ili Upravu Banke.

Članovima upravnih struktura zabranjeno je preuzimanje prepiske s klijentima, saradnicima i dobavljačima.

Kontrolne funkcije u Banci obavljat će provjere u vezi s navedenim.

III.5. Prokuristi ili opunomoćenici klijenata i dobavljača

Banka ne zaključuje ugovore, ne sklapa odnose, ne izvršava naloge i ne obavlja transakcije s klijentima i dobavljačima koji se u tu svrhu namjeravaju koristiti prokuristima ili opunomoćenicima koji su članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači same Banke.

Zabrana iz predhodnog stava ne primjenjuje se ako je klijent, dobavljač član porodice ili lice usko povezano s prokuristom ili opunomoćenikom.

Članovima upravnih struktura, zaposlenicima i dobavljačima zabranjeno je prihvatanje punomoći i zaduženja iz stava 1. ovog podpoglavlja.

III.6. Obaveza kontrole sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Članovima upravnih struktura, zaposlenicima, saradnicima i dobavljačima nije dozvoljeno ponašanje na bilo koji način i u bilo kojem obliku koje bi za vrijeme važenja propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti moglo takođe indirektno predstavljati kršenje navedenih propisa.

III.7. Obaveza obavještavanja

Članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači dužni su osim poštivanja zakonskih obaveza u skladu s funkcijom ili dužnostima koje obavljaju informisati organe kojima pripadaju, odgovornim licima Uprave Banke ili organizacione jedinice (Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkciju usklađenosti), i ako je to slučaj Nadzorni odbor, o situacijama s kojima su upoznati a koje se tiču teških nepravilnosti ili kršenja zakona, propis, internih procedura, i ovog Kodeksa.

IV. Interna organizacija

Banka nadzire efiksanost i djelotvornost organizacione strukture, zabranjeno je uvođenje promjena organizacione strukture koje bi mogle i u najmanjoj mjeri uzrokovati neprimjenjivanje ili jednostavno ometanje organizacijskih procesa s ciljem pomaganja i/ili podupiranja različitih interesa, kako pojedinaca ili grupe, koji nisu u skladu s interesima Banke.

Banka kontinuirano ažurira propise kojima omogućava čuvanje povjerljivih informacija koje su prikupljene u pružanju bankarskih usluga.

Ukoliko se Banka nađe u situaciji da obavlja djelatnost savjetovanja klijenata u području finansiranja i dođe do povjerljivih informacija koje se posebno odnose na izdavaoce kotiranih finansijskih instrumenata, dužna je uspostaviti posebne oblike nadzora nad obavljenim poslovima. U posebnim slučajevima ova vrsta nadzora može se preinaciti u ograničavanje aktivnosti koja se obavlja.

Banka ima kontrolne funkcije koje u obavljanju svojih aktivnosti nemaju prepreka niti ograničenja pristupa podacima, arhivama i imovini društva.

U skladu s važećim propisima Banka je dužna osigurati:

- 1) Da lica kojima su povjerne kontrolne funkcije imaju samostalnost u radu, nezavisnost, profesionalnost i ugled,
- 2) Da se koriste odgovarajućim resursima i alatima koji su u skladu s obimom i složenosti aktivnosti koji podliježu nadzoru,
- 3) Da aktivnosti nadzora budu redovno planirane i usmjerene na područja s najvećim rizikom za Banku i da budu obavljene uz najveću pažnju i preciznost,
- 4) Da se aktivnosti kontrole dokumentuju na odgovarajući način kako bi se podkrijepili rezultati kontrole i predložene preporuke,

- 5) Da se o rezultatima kontrole i predloženih preporuka pravovremeno obavijeste članovi upravnih struktura.

Banka je dužna osigurati da članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači budu stručno sposobljeni za obavljanje funkcija i stručno kvalifikovani. U tu svrhu vodi brigu o njihovom kontinuiranom stručnom usavršavanju.

U međusobnim odnosima članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači treba da stvaraju dobru radnu atmosferu zasnovanu na uzajamnom poštovanju, povjerenju, saradnji pristojnosti i strpljenju, a nije dozvoljeno svjesno uskraćivati informacije potrebne za rad ili davati dezinformacije, te svjesno ili nesvjesno međusobno omalovažavanje.

V. Odnosi s klijentima

Banka odbija:

- 1) da u pružanju bilo koje vrste usluge, postizanje ciljeva utvrđenih u "planu" prevladaju nad interesima klijenta, niti da se za postizanje ciljeva vrši veliki pritisak koji bi mogao izazvati sumnje,
- 2) da pružanje bilo koje usluge klijentima bude pod uticajem ličnih ciljeva ili razloga lične prirode i lične koristi bilo koje vrste, direktnе ili indirektnе, materijalne ili nematerijalne,
- 3) da se u saradnji s klijentom primaju darovi i/ili usluge koje nemaju skromnu vrijednost, kao i traženje ili primanje pogodnosti za sebe ili članove svoje porodice (usluge stanovanja, ugošćavanja, boravka, radne snage), već se dozvoljava samo obavljanje stručne djelatnosti klijenta u skladu s normalnim tržišnim uslovima,
- 4) korištenje u lične svrhe već uspostavljenih poslovnih odnosa, kako bi se započeli trajni poslovni odnosi, lično ili putem članova porodice ili ostvarila korist, dobra ili usluge izvan normalnih tržišnih uslova,
- 5) da se članovima upravnih struktura, zaposlenicima dopusti traženje, primanje, posredovanje u bilo kojem obliku finansiranja ili davanja zajmova klijentima.

Uz pridržavanje obaveze informisanja u skladu s važećim propisima, Banka ima na raspolaganju dokumentaciju za klijente koja ilustruje ponuđene proizvode i usluge (npr., informacioni list, reprezentativni primjer). Zaposlenici pojašnjavaju klijentu prirodu i rizike traženih transakcija i usluga.

VI. Interni odnosi

Članovima upravnih struktura Banke vezanim radnim odnosom nije dozvoljeno:

- 1) pružanje vlastitih usluga trećim licima osim uz odobrenje Uprave Banke,
- 2) obavljanje djelatnosti koja je u suprotnosti s interesima Banke ili nespojiva s profesionalnim obavezama,
- 3) prihvaćanje imenovanja ili naloga koje podrazumijevaju funkcije koje se ne podudaraju s funkcijom koju obavljaju.

Članovima upravnih struktura koji nisu vezani za Banku radnim odnosom nije dozvoljeno:

- 1) uskraćivanje informacija o postojanju pružanja usluga u korist trećih lica konkurenta ili potencijalnih konkurenata,
- 2) u svakom slučaju obavljanje djelatnosti koja je suprotna interesima Banke ili se ne podudara s zadacima funkcije koju obavljaju,

a bilo kojem članu upravnih struktura nije dozvoljeno da:

- 1) se ponaša na način koji vrijeđa ličnost, stručnost i dostojanstvo zaposlenika, odnosno bilo koja vrsta ponašanja koje bi se moglo smatrati "mobbingom",
- 2) zloupotreba položaja,
- 3) mijenja i/ili ne poštuje redovne procedure zapošljavanja,
- 4) sarađuje sa sindikalnim organizacijama na način koji nije zasnovan na neutralnosti, transparentnosti, korektnosti i poštovanju,
- 5) pribavi većinu na skupština dioničara pomoću neistinitih, simuliranih ili lažnih dokumenata.

Članovi upravnih struktura imaju obavezu da pravovremeno obaviještavaju organe Banke koji su nadležni za donošenje odluka o svim slučajevima u kojima imaju neki interes za vlastiti račun ili za račun trećih lica u određenoj bankarskoj transakciji, navodeći prirodu, uslove, izvor i značaj, u slučaju da su nosioci ovlasti koje im daju pravo samostalnog odlučivanja u toj transakciji, dužni su se suzdržati i odluku prepustiti organu višeg nivoa.

Zaposlenicima Banke uz poštivanje predhodno navedenog nije dozvoljeno:

- 1) pružanje usluga vlastitog rada trećim licima osim uz predhodno odobrenje Odjela za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkcije usklađenosti zasnovano na saglasnosti Uprave Banke,
- 2) obavljanje djelatnosti suprotne interesima Banke,
- 3) prihvatanje imenovanja ili zadataka na položajima koji su neusklađeni s položajem bankovnog službenika.

Ukoliko bi zaposlenik (ili supružnik ili lice s kojim živi, ili djeca s kojom živi) imali značajne interese u trećim društvima koja imaju direktnе ili indirektnе odnose s Bankom, on je dužan o tome obavijestiti Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, i funkciju usklađenosti.

U slučaju da se Banci podnese zahtjev za dodjelu kredita, zaposlenik je dužan obavijestiti o svom zahtjevu poslovnu jedinicu kojoj je zahtjev podnesen.

Zaposlenik je u svakom slučaju obvezan obavijestiti Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, i funkciju usklađenosti radi dobijanja odobrenja:

- 1) sudjelovanja u privrednim društvima kao neograničeno odgovornog člana,
- 2) sudjelovanje u društvima kao jedini član/dioničar.

VII. Odnosi s institucijama

Nije dozvoljeno ponašanje koje može nezakonito uticati na odluke predstavnika javne uprave, sudske vlasti, nadzornih organa u svrhu ostvarivanja neopravdanih/nezakonitih interesa ili pogodnosti za Banku.

Ne mogu se poduzimati direktno ili indirektno sljedeće radnje:

- 1) razmatranje ili nuđenje mogućnosti zaposlenja i/ili komercijalnih poslova koji mogu lično pogodovati predstavnicima institucija,
- 2) nuđenje poklona u bilo kojem obliku kako bi se djelovalo na javnu upravu, pribavile pogodnosti, podsticalo ostvarivanje ličnih koristi, osim ako se ne radi o poklonima skromne vrijednosti, te u svakom slučaju onih koji spadaju u okvir dobrih poslovnih običaja i zakonitih radnji,
- 3) podsticanje na dobijanje povjerljivih informacija koje mogu kompromitovati integritet i ugled obje strane,
- 4) poduzimanje bilo kakvih aktivnosti usmjerenih na podsticanje predstavnika institucija da učine ili propuste učiniti nešto, kršeći zakon i poredak kojem pripadaju.

Institucionalni odnosi s javnom upravom i sudskim vlastima u cilju zastupanja i zaštite interesa Banke dozvoljeni su isključivo ovlaštenim funkcijama uz za to delegiranom odgovornošću koje se moraju izvršavati na transparentan, strog i dosljedan način uz izbjegavanje ponašanja koje bi se mogli okarakterisati kao pokušaji nepravičnog i/ili nepravednog uticanja na postupanje i mišljenje tih vlasti.

Odnosi s nadzornim organima zasnivaju se na punoj saradnji, te članovi upravnih struktura, zaposlenici i dobavljači moraju izbjegavati ometanje aktivnosti, one se odvijaju uz očuvanje u odnosima s njima, pravilnih granica međusobne nezavisnosti, izbjegavajući svako djelovanje ili ponašanje koje bi se moglo interpretirati kao pokušaj pogrešnog utjecaja na odluke i/ili postupke.

VIII. Odnosi sa saradnicima

Banka stavlja na raspolaganje svim svojim saradnicima ovaj Kodeks, te zahtijeva poštivanje iznesenih principa i daje prednost odnosima s protustranama koji pokazuju da svoju organizaciju i svoje djelovanje zasnivaju na poštivanju navedenih principa.

Saradnike sa kojima Banka sarađuje u vezi s pružanjem intelektualnih usluga u pogledu davanja mišljenja i/ili stručne pomoći, pronalazi i bira nepristrasno iz kruga stručnih i kvalifikovanih lica, koji preuzimaju odgovornost za vlastite procjene i sudove, na osnovu iskazane neovisnosti i autoriteta stečenog u specifičnom području.

Zabranjeno je da se tražena usluga nadoknadi protuuslugom, direktnom ili indirektnom za dobivene usluge ili pogodnosti, ili za one koje će se tek dobiti ili za ostvarivanje prednosti ili interesa, niti na njih mogu uticati lični razlozi, uz poštivanje etičkih principa.

Banka odbacuje sve kontakte sa saradnicima koji jesu ili se mogu povezati sa članovima upravnih struktura Banke, zaposlenicima, saradnicima i članovima njihovih porodica i usko povezanim licima.

Saradnicima nije dozvoljeno ponašanje koje može nezakonito uticati na odluke predstavnika javne uprave, sudskih vlasti, nadzornih organa u svrhu ostvarivanja neopravdanih/nezakonitih interesa ili pogodnosti za Banku.

Ne mogu se poduzimati direktno ili indirektno sljedeće radnje:

- 1) razmatranje ili nuđenje mogućnosti zaposlenja i/ili komercijalnih poslova koji mogu lično pogodovati predstavnicima institucija,
- 2) nuđenje poklona u bilo kojem obliku kako bi se djelovalo na javnu upravu, pribavilo pogodnosti, podsticalo ostvarivanje ličnih koristi, osim ako se ne radi o poklonima skromne vrijednosti, te u svakom slučaju onih koji spadaju u okvir dobrih poslovnih običaja i zakonitih radnji,
- 3) podsticanje na dobijanje povjerljivih informacija koje mogu kompromitovati integritet i ugled obje strane,
- 4) poduzimanje bilo kakvih aktivnosti usmjerenih na podsticanje predstavnika institucija da učine ili propuste učiniti nešto kršeći zakon i poredak kojem pripadaju.

Članovi upravnih struktura i zaposlenici koji bi u obavljanju svojih funkcija uočili ili bili izloženi od strane saradnika oblicima utjecaja koji ugrožavaju principe, rokove i uslove iz predhodno navedenog dužni su o tome obavijestiti organe Banke kojima pripadaju, Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkciju usklađenosti i odgovorna lica Uprave Banke, a ukoliko je potrebno i Nadzorni odbor.

IX. Odnosi s dobavljačima

Banka daje na raspolaganje vlastitim dobavljačima ovaj Kodeks, te zahtjeva poštivanje principa koji su u njemu navedeni i daje prednost saradnji protustrankama koje dokažu da svoju organizaciju i svoje djelovanje zasnivaju na poštivanju navedenih principa.

Dobavljači proizvoda, dobara i usluga koji odgovaraju i u skladu su s djelatnošću Banke, Banka pronalazi i bira iz kruga nepričasnih stručnih lica koja preuzimaju odgovornost za svoje procjene i svoje sudove a na bazi principa ekonomičnosti, djelotvornosti, konkurenčnosti, nepričasnosti i nezavisnosti.

Izbor dobavljača s kojim će se uspostaviti ugovorni odnos uvijek će biti izvršen na osnovu predračuna troškova koji odgovaraju nizu preciznih, objektivnih termina i uslova isporuke, uz poštivanje etičkih principa.

Ni u kojem slučaju povjeravanje isporuke ne može biti rezultat protuusluge, direktne ili indirektne za dobivene usluge ili pogodnosti, ili one koje će se tek dobiti ili za ostvarivanje prednosti ili interesa, niti na njih mogu uticati lični razlozi.

Banka u pravilu odbacuje ponude koje dostavljaju društva direktno ili indirektno povezana s članovima upravnih struktura, zaposlenicima, saradnicima i članovima njihovih porodica i usko povezanih lica.

Članovi upravnih struktura, zaposlenici koji bi u obavljanju svojih funkcija uočili ili bili izloženi upitanju od strane dobavljača na način koji ugrožava principe, termine i uslove iz predhodno navedenog, obavezni su o tome obavijestiti organe Banke kojima pripadaju, Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkciju usklađenosti, odgovorna lica Uprave Banke, a ukoliko je potrebno i Nadzorni odbor

X. Sankcije

U slučaju kršenja zakona, propisa i ovog Kodeksa, kao i svake odredbe koja iz istih slijedi ili o njoj ovisi, primjenit će se sankcije.

U slučaju kršenja od strane zaposlenika, formaliziranje prigovora i primjena sankcija vršit će se u skladu s odredbama za to područje (disciplinske posljedice) i s primjenjivim odredbama iz važećeg ugovora o radu.

U slučaju kršenja propisa od strane lica koja nisu u radnom odnosu sankcije će se primjenjivati vodeći računa kako o nivou odgovornosti, namjeri i ozbiljnosti ponašanja, tako i o posebnosti i važnosti odnosa povjerenja koje njihov položaj zahtjeva, pa kršenje ovog Kodeksa i njihovo ponašanje može imati takve razmjere da zahtjeva opoziv ovlaštenja ili prijevremeni raskid odnosa. Za pokretanje odgovarajuće inicijative zadužen je Odjel za pravne i poslove upravljanja ljudskim resursima, funkcija usklađenosti na osnovu predhodne saglasnosti Uprave Banke.

U slučaju kršenja odredbi od strane saradnika i dobavljača raskinut će se mandat o pružanju stručnih usluga povjeren saradniku ili ugovor o isporuci zaključen s dobavljačem.

Banka zadržava pravo da od saradnika i dobavljača zatraži:

- Naknadu šteta koje su uzrokovali,
- Naknadu izdataka koje bude imala ako od nje treća strana zatraži naknadu zbog posljedica njihovog ponašanja.

XI. Završne napomene

Izrada i izmjena dokumenta

Direkcija za pravne i opće poslove je vlasnik ovog dokumenta i odgovorna za izradu i potrebne izmjene dokumenta *Etički kodeks*. Sve eventualne izmjene se moraju zabilježiti pod novom verzijom dokumenta.

Odobravanje dokumenta

Etički kodeks i sve nove verzije dokumenta usvaja Nadzorni odbor.

Revizija dokumenta

Vlasnik dokumenta je obavezan redovno vršiti reviziju i po potrebi mijenjati i prilagođavati dokument. Revizija propisa se vrši po potrebi.

Edukacija korisnika

Korisnici će se upoznati sa internim aktom i njegovim sadržajem postavljanjem akta na zvaničnu web stranicu Banke, interni web portal, i distribucijom akta internim mailom.

Narušavanje propisanih pravila

Svi članovi upravnih struktura, zaposlenici, saradnici i dobavljači Banke su dužni pridržavati se pravila definisanih ovim dokumentom. Svako narušavanje pravila se mora prijaviti i evidentirati. U zavisnosti od situacije, Uprava Banke može zaposleniku, koji je narušio pravila, oduzeti prava pristupa određenim informacijama, a može se pokrenuti ili disciplinski proces ili neke druge kaznene mjere.

Stupanje na snagu

Ovaj *Etički kodeks* stupa na snagu danom donošenja.

NO-256 /16

Sarajevo, 13.12.2016.g.

